

HLAS

STŘEDISKA ČESKÉ REFORMACE

V TELČI A VELKÉ LHOTĚ u Dačic

21

2022

Vydává pro informaci svých členů
VERITAS
historická společnost pro aktualizaci
odkazu české reformace, z. s.

Editorial

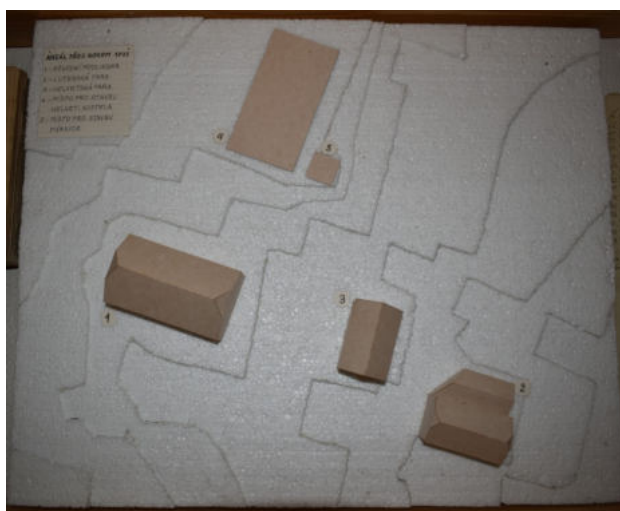
Hlas Střediska české reformace ve Velké Lhotě u Dačic č. 21/2022 byl připravován k publikaci během podzimu roku 2022. Události související s přípravou nových prostor pro knihovnu VERITAS v Telči a zejména náročná péče o těžce nemocnou emeritní moderátorku Evu Melmukovou její rodinou a dalšími blízkými tyto plány změnily. Její odchod z této časnosti posléze způsobil, že i VERITAS ve své činnosti na několik týdnů poněkud ustrnula. Zpoždění se nepodařilo v prvním pololetí roku 2023 dohnat a teprve nyní jsme schopni plány naplnit a loňské číslo připravit k vydání. Výbor se přiklonil k variantě nevytvářet tentokrát dvojčíslo, ale připravené texty urychleně použít dle původního plánu a vydat třeba i více časopisů do konce roku. Držte nám palce, ať tento úmysl do konce roku úspěšně splníme. A děkujeme všem za pochopení.

výbor historické společnosti VERITAS, srpen 2023 ■

Informace Střediska české reformace

Zprávy ze sídla historické společnosti VERITAS v Telči a v Evangelickém tolerančním areálu ve Velké Lhotě u Dačic v roce 2022

Během února 2022 bylo opakovaně připomenuto (ve sboru, ale i v rámci gratulace zástupců Města Telč i Muzejních spolků telčského i velkolhoteckého) významné jubileum emeritní moderátorky Historické společnosti VERITAS dr. Evy Melmukové, která se 25. února 2022 v duchovní svěžesti dožila 90 let.

Model ETA ve Velké Lhotě u Dačic (z expozice)

V neděli 20. března jsme si ve Velké Lhotě připomněli 30. výročí zápisu Evangelického tolerančního areálu jako kulturní památky. Této akce se zúčastnila i pracovnice Rádia Proglas, která se živě zajímala o reformační historii v našem kraji. Přijela na pozvání Spolku přátel Muzea české reformace ve Velké Lhotě a pořad o tajných evangelících byl pak vysílán na stanici Proglas 19. dubna ve 20.15 hodin. (Jak možná čtenáři webových stránek VERITAS ví, tento pořad je stále možné poslouchat ze záznamu na adrese: <https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2022-04-19-20-15-00/>.)

Ve středu 6. dubna došlo v Telči k slavnostní prezentaci projektu Příběhy našich sousedů s některými pamětníky. Šlo o rozhovory, jež měly pod dohledem pedagoga vést přímo školáci, kteří se tak učili více porozumět různým historickým souvislostem. Jednou z pamětnic byla naše emeritní moderátorka doc. PhDr. Eva Melmuková-Šašecí. Výsledkem byl pak dokument o životě každého pamětníka, přístupný na internetu (<https://www.pribehynasichsousedu.cz/telc-a-trest/telc-a-trest-2021-2022/melmukova-saseci-eva/>).

V sobotu 30. dubna mohli místní farář dr. P. Melmuk a emeritní farářka dr. Eva Melmuková hovořit ve sborovém domě v Telči o situaci a dějinách evangelíků ve zdejších kraji se skupinou německých křesťanů z Bádenska-Würtenberska.

Ve středu 18. května přijel do Telče evangelický farář pro menšiny Mgr. Mikuláš Vymětal, Th.D., který organizuje mj. on-line mezináboženské křesťansko-židovsko-muslimské diskuse. Promlouval na téma „Křesťanský, židovský a muslimský kalendář a jeho svátky“.

V pátek 10. června proběhla v Telči i ve Velké Lhotě tradiční Noc kostelů. V Telči to bylo kromě hudebního vystoupení zejména důležité historické připomenutí (přednášela jako většinou při této příležitosti dr. Eva Melmuková), které se týkalo prvního pokusu o spolupráci v Evropě za vlády krále Jiřího z Poděbrad. Ve Velké Lhotě u Dačic byla zase možnost poslechnout si výklad

(hovořila učitelka ve výslužbě Milada Čermáková) o historii zdejšího Evangelického tolerančního areálu a také zazněly v prostorách horního kostela písně z Jistebnického kancionálu.

V sobotu 25. června odhalil ve Velké Lhotě Spolek přátel Muzea české reformace pamětní desku zdejšího rodáka Zdeňka Tvrze. Šlo o významnou osobnost odboje za 2. světové války, podplukovníka generálního štábu, který byl v roce 1942 v Berlíně nacisty popraven. V budově bývalé márnice vytvořili k výročí Z. Tvrze členové Spolku i pěknou výstavu. Akci zakončil společný poslech odbíjení zrekonstruovaného stroje věžních hodin v horním kostele. Sbíрка, kterou zorganizoval Spolek, dosáhla 62 305 Kč, což pokrylo celou náročnou generální opravu.

Ve středu 6. července (akce se konala ve spolupráci VERITAS a Spolku přátel muzea české reformace) byl připomenut ve Velké Lhotě odkaz mistra Jana Husa na základě jednoho z jeho dopisů z roku 1410. Účastníci tohoto shromáždění se pak mohli zamýšlet nad osudem konkrétního evangelíka Matěje Kudrny-Plachého, který žil v 18. století v nedalekém Brandlíně.

V pátek 22. července se konal několikahodinový rozhovor s natáčením pro projekt Paměť národa. Ten zajišťuje organizace Post Bellum ve spolupráci s Českým rozhlasem a Ústavem pro studium totalitních režimů. Emeritní moderátorka VERITAS doc. Eva Melmuková v něm podala nejúplnější obraz svého životního zápasu. Celý rozhovor je k poslechu na: <https://www.pametnaroda.cz/cs/melmukova-eva-1932>.

Vzhledem k pracovnímu vytížení jednatele Mgr. M. Soukupa se tentokrát konalo pravidelné letní pracovní soustředění v Telči a Velké Lhotě ve dnech 4.–6. srpna. Kromě dohovoru se Spolkem přátel Muzea české reformace byla na programu plánovaná příprava podzimního stěhování knihovny a archivu v Telči. Ve Velké Lhotě šlo o kontrolu věcí, které má v areálu VERITAS na starosti, zejména Naučné stezky Cesta valdenské a české reformace.

V sobotu 10. září byl při příležitosti Dnů evropského dědictví připomenut dětský psycholog prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc. Podněty tohoto člověka, který se narodil právě před sto lety, jsou platné dodnes.

V pátek 16. září se uskutečnilo důležité mezinárodní setkání, které se týkalo projektu „Společná evidence tolerančních modliteben“ (Česká republika a Rakousko). Kromě Melmukových, Žofie Vobrové a Věry Peškové se jednání účastnil za rakouskou stranu Günter Merz, ředitel muzea v Rutzenmoos (Horní Rakousy).

G. Merz, E. Melmuková, P. Melmuk 16. 9. 2023 v Telči

27.–29. října v Telči proběhla mimořádná brigáda. Nově vybudované místnosti ve dvoře na náměstí Zachariáše z Hradce č. 21 budou sloužit jako pracovna a knihovna VERITAS (stavební úpravy toho se týkající vyžadovaly značné náklady, finančně se podíleli E. Melmuková, P. Melmuk a také manželé Soukupovi). Obě tyto místnosti v přízemí (a také 1. patro budovy nad nimi ve dvoře) darovala sice E. Melmuková manželům Jahodovým, ale Melmukovi si ponechali v trvalém bezplatném pronájmu právě tyto dvě přízemní místnosti, které přenechají k užívání VERITAS. V rámci brigády pak došlo ke stěhování nábytku do knihovny i pracovny. Na jaře se pak bude pokračovat v přesunu archiválií i části knihovny do těchto snad již definitivních prostor.

V sobotu 5. listopadu se uzavřel život bývalé moderátorky VERITAS doc. PhDr. Evy Melmukové-Šašecí. Bohužel se totiž na sklonku léta s novou silou projevila zákeřná nemoc a boj to byl nerovný. Opustila nás v ranních hodinách 5. listopadu v kruhu svých blízkých. Odešla v ní i hlavní osobnost při budování celého Evangelického tolerančního areálu ve Velké Lhotě u Dačic,

jedna z největších znalkyní historie toleranční doby... (Pohřební rozloučení se konalo za veliké účasti ve Velké Lhotě u Dačic 12. listopadu 2022.)

V pátek 11. listopadu uspořádal Spolek přátel Muzea české reformace ve Velké Lhotě na dolní faře velkolhoteckého evangelického tolerančního areálu setkání s ubytovanými uprchlíky z Ukrajiny. Milada Čermáková (za přispění překladu Blanky Kocmalové) osvětlila historii vzniku tohoto areálu, aby uprchlíci věděli, kde vlastně bydlí. ■

Zprávy pro členy VERITAS

Zemřela Jarmila Kafková (1936–2022)

Sestra Mgr. Jarmila Kafková, pedagožka a čestná členka výboru historické společnosti VERITAS, zemřela 6. června 2022 ve věku 86 let.

Povoláním učitelka J. Kafková vstoupila do VERITAS v roce 1995 a rozšířila skupinu našich členů a členek pobývajících v Pardubicích. Bylo to právě v době, kdy VERITAS začala v Pardubicích každoročně pořádat dva vzdělávací semináře, na jejichž organizaci se i J. Kafková významně podílela, dokud jí síly stačily.

Své mnohaleté pedagogické zkušenosti a dovednosti využila J. Kafková i na táborech mladých historiků, které VERITAS od roku 1996 jedno desetiletí pořádala o letních prázdninách ve Velké Lhotě u Dačic. Tam bývala jednou z vedoucích a měla na starosti i hospodaření a táborem pokladnu.

Jarmila Kafková byla dlouhá léta pokladní a účetní VERITAS a zasedala ve výboru až do roku 2006. Tehdy jí bylo na valné hromadě přiznáno čestné členství ve výboru (právo se i nadále účastnit schůzí s hlasem poradním).

I po tom byla nadále aktivní členkou Místního odboru VERITAS v Pardubicích. Ochotně a obětavě se i v následujících letech podílela na práci revizní a kontrolní komise VERITAS, a to i přes svůj postupně se zhoršující sluchový handicap. Ve VERITAS jí zkrátka vděčíme za mnohé.

výbor VERITAS ■

Zemřela Eva Melmuková (1932–2022)

Sestra doc. PhDr. Eva Melmuková, jedna ze zakládajících členů historické společnosti VERITAS, čestná členka jejího výboru a emeritní moderátorka VERITAS, farářka, historička a archivářka, žena mnoha profesí, povolání i obdarování, zemřela 5. listopadu 2022 ve věku 90 let. Až do posledních dní ji neopustil zdravý úsudek, životní moudrost ani laskavý humor a elán.

Členové VERITAS byli o jejím úmrtí informováni 5. listopadu ve večerních hodinách jednatelem VERITAS. Mnozí z nich se sešli o týden později ve Velké Lhotě u Dačic na posledním rozloučení. V Hlase přetiskujeme nekrolog, který je k přečtení na webových stránkách VERITAS od 6. listopadu 2022.

Eva Romana Melmuková, rozená Šašecí, vystudovala evangelickou teologii, historii a archivnictví. V 60. letech 20. století přidala ještě doktorát z etnografie a folkloristiky a další odbornou maturitu. Byla jako jedna z prvních žen v Českobratrské církvi evangelické ordinována farářkou. Brzy po začátku jejího působení jakožto vikářky ve sboru ČCE na Praze-Smíchově jí byl

odebrán státní souhlas k výkonu duchovenského povolání. Odepření možnosti působit v oboru, na nějž se připravovala a k němuž byla kvalifikovaná, bylo stanoveno na neurčito. Nakonec trvalo 29 let. V té době, kdy se také vdala za evangelického faráře ThDr. Jiřího Melmuka a společně s ním vychovala syna Petra, pracovala na různých místech, aby se ke kazatelské činnosti vrátila až jako invalidní důchodkyně po prodělané mrtvici v roce 1986. Tehdy převzal Jiří Melmuk velkolhotecký sbor a Eva Melmuková se stala faráškou v Telči. Tam působila oficiálně do konce roku 1996. Potom ovšem takřka do posledních chvil (ještě v roce 2022) vypomáhala svému synovi Petrovi v telčském sboru ČCE nejen při bohoslužbách, ale také při vedení shromáždění v týdnu, na setkáních střední generace, při výuce náboženství dětí i přípravě konfirmandů.

Teprve na prahu 90. let minulého století ji rovněž čekala krátká, ale velmi úspěšná kariéra v komunální politice ve městě Telči (které bylo roku 1991 zapsáno na seznam UNESCO) a jen o něco delší akademické působení na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde se stala docentkou Katedry církevních dějin. Právě v té době stála u zrodu od počátku ekumenicky zaměřené spolupráce v historické společnosti VERITAS. I když zprvu nebyla přímo ani její moderátorkou ani jednatelkou, pracovala soustavně a neúnavně ve výboru a svou moudrostí a rozhodností nadchla mnohé další spolupracovníky; byla „motorem a také kormidlem“ činnosti VERITAS.

V 80. letech byla Eva Melmuková členkou Poradního odboru pro historická studia Synodní rady ČCE. Poradní odbor vytvořil při dvousetletém výročí tolerančního patentu (1781–1981) Komisi pro toleranční přihlášky. Při práci v této komisi Eva Melmuková se spolupracovníky na základě podrobné a srovnávací analýzy primárních a sekundárních pramenů z toleranční doby na celém území dnešního Česka odkryla a jako první spolehlivě prokázala dosud jen tušenou, legendarizovanou a také často bagatelizovanou kontinuitu předbělohorských a tolerančních církví přes období pobělohorské. Tehdy křesťané – následovníci české reformace – několik generací žili v ilegalitě a v důsledku vnějšího útlaku za první a zároveň i nejdelší totalitní nadvlády v českých dějinách v době diktátu ideového monopolu Římskokatolické církve vytvořili neinstiční, přitom ale jednotnou skrytou církev české reformace. Tímto objevem, doloženým precizním pramenným výzkumem a shrnutým do sborníku *Evangelíci rané v době toleranční* (1995–1996 a 2017) a monografie *Patent zvaný toleranční* (1999 a 2013), byly její zásluhou do značné míry

pře-psány dosavadní české církevní dějiny.

V roce 1992 velkolhotecký sbor ČCE dostal za farářování syna Evy Melmukové Petra zpět komunisty konfiskovanou budovu dolní fary. Jejím přičiněním byl v malé obci na jihu Českomoravské vrchoviny unikátní Evangelický toleranční areál po právu zapsán mezi kulturní památky České republiky. V pozdějších letech pro jeho záchranu neváhala použít prostředky ze svého rodinného dědictví po předcích, které restituovala.

Další z mnoha jejích iniciativ byl mezidenominační Kruh českých duchovních tradic. Plodem dlouhodobé a seriózní práce s historickými prameny a jejich interpretací v různých křesťanských směrech v ČR je kniha *Hlas volajícího na poušti* (2018), přinášející ojedinělý soubor společně naformulovaných textů ke každé české duchovní tradici, na nichž se členové různých církví dokázali nakonec shodnout.

Eva Melmuková v 90. letech nejprve sama se svým synem zastupovala Českobratrskou církev a vlastně celou Českou republiku na každoročních Konferencích evropských protestantských muzeí. Brzy k účasti přesevďčila VERITAS a v dalších letech až do covidové pandemie vyjížděla z naší republiky vždy malá delegace za VERITAS, jejíž byla ona součástí. (Na posledních konferencích byli ve společné české skupině ovšem už také zástupci nového Spolku přátel Muzea české reformace ve Velké Lhotě u Dačic.)

U příležitosti osmdesátin obdržela doc. Eva Melmuková v roce 2012 za svou dlouholetou službu v církvi Medaili vděčnosti ČCE a při své konvokační přednášce na ETF UK, v níž připomněla čtyři své vysokoškolské učitele, jí byla předána Čestná medaile Jana Amose Komenského, nejvyšší fakultní vyznamenání.

Po smrti prvního moderátora VERITAS PhDr. Vladimíra Sakaře, CSc., ho v roce 2004 nahradila v nejvyšší funkci, která je obdobou předsednictví. V roce 2016 ji vystřídal její syn ThDr. Petr Melmuk, Th.D. Zároveň byla valnou hromadou prohlášena čestnou členkou výboru s právem se dále účastnit schůzí, což vlastně až do té poslední 22. října 2022 pravidelně činila (a kdo ji znal ví, že i tuhle službu v době, kdy už byla svým vlastním rozhodnutím jen „na odpočinku“, nedokázala dělat jinak, než aktivně, promyšleně a neúnavně). Jejím odkazem bude VERITAS žít pochopitelně i dál.

Poslední rozloučení se ses. Melmukovou bylo při smutečním obřadu v sobotu 12. listopadu 2022 od 15 hodin v Evangelickém tolerančním areálu ve Velké Lhotě u Dačic (velkolhotecký sbor je od roku 2016 kazatelskou stanicí farního sboru v Telči), tedy v místě, které jí bylo obzvlášť drahé.

výbor VERITAS ■

Valná hromada VERITAS 2022

V roce 2022 se valná hromada sešla prezenčně a už bez všech covidových omezení v sobotu 14/5/2022 na obvyklém místě – v sálku v zadním traktu sborového domu ČCE v Praze 5 na Smíchově. Usnášeníschopná byla jako obvykle teprve valná hromada od 10 hodin, kdy bylo přítomno 10 členů osobně a dalších 8 členů zmocnilo někoho z nich k jednání a hlasování prostřednictvím plných mocí.

Zazněla zpráva br. jednatele o činnosti v uplynulém období od předchozí valné schůze v květnu 2021. Z účetní a revizní zprávy vyplynulo, že jsme v roce 2021 hospodařili se ziskem 1 093,93 Kč a že podle zjištění Kontrolní komise nebyla ve vedení účetnictví shledána žádná závada.

Po schválení všech zpráv i navrženého rozpočtu na rok 2022 jsme opět novelizovali stanovy VERITAS. Pro jedinou změnu v článku 1.1 (sídlo VERITAS) hlasovali všichni, nikoliv tedy pouze nutná dvoutřetinová většina hlasujících a zmocněnců. Rozhodnutím valné hromady (a s předchozím souhlasem majitelů nemovitosti manželů Marty a Miroslava Soukupových) sídlí VERITAS nyní na adrese Lysá nad Labem, ulice Kpt. Jaroše 1109/26, PSČ 289 22. K administrativnímu přesunu sídla došlo proto, abychom nově spadali do územní působnosti jiného rejstříkového soudu, než je Krajský soud v Brně, s nímž nemáme právě ty nejlepší zkušenosti. Změnu stanov a tím i nové sídlo VERITAS soud v létě akceptoval a do rejstříku nám je zapsal.

Aklamací byli následně zvoleni (a do rejstříku i zapsáni) na další čtyři roky dosavadní členové Kontrolní komise, kterým dne 19/7/2022 vyprší funkční období. Jsou to Jiří Motyčka, Eva Turková a Martin Fajmon.

Valná hromada se seznámila i s aktuální situací kolem pomníku Radeckého, který Praha plánuje vrátit na Malostranské náměstí. Informaci podal br. Zecpal, problematika vyvolala krátkou diskuzi. Mluvílo se také o Mariánském sloupu na Staroměstském náměstí. Ve snaze umístit na něj vícejazyčnou vysvětlující tabulku nebyly učiněny žádné pokroky. Primátor Prahy dr. Hřib nám napsal, že to není možné, protože sloup není v majetku města. Valná hromada pověřila výbor, aby podal dotaz, kdo je tedy aktuálním vlastníkem novostavby mariánského sloupu. Z další korespondence s pražským magistrátem bylo potvrzeno, že sloup dosud nebyl darován Praze, jak bylo jeho tvůrci opakovaně slibováno a veřejně proklamováno. Hlavní město opravdu nemá možnost s tímto novým prvkem, vlastně jakýmsi „trojským koněm“, stojícím na národní kulturní

památce, kterou Staroměstské náměstí je, nijak disponovat. Vývoj dospěl do patové situace, která podporovatelům sloupu nejspíše nejen vyhovuje, nýbrž ji i očekávali a snad i záměrně připravovali.

V poslechové části valné hromady mluvila nejprve Eva Melmuková o uplynulých 30 letech od založení VERITAS. Následovalo promítání z 30 let Konferencí evropských protestantských muzeí. Nakonec Petr Melmuk připomenul 30. výročí od prohlášení Evangelického tolerančního areálu za kulturní památku v roce 1992. (Jako obvykle byla z poslechové části valné hromady pořízena audionahrávka, o níž lze požádat a poslechnout si ji ze záznamu.)

Ze zápisu vypsál Miroslav Soukup ml. ■

Datová schránka VERITAS (w8y9ve9)

Korespondování s Krajským soudem v Brně ohledně spolkového rejstříku v poslední době přineslo výrazné navýšení nákladů na doporučené poštovné. Došlá úřední pošta musela být přebírána oproti podpisu, v případě nezastižení br. moderátora doručovatelem v Telči na dosavadní adrese našeho sídla se musel následně dostavit na poštu a dopis si převzít tam. Došlé materiály pak P. Melmuk složitě skenoval, a přeposílal br. jednatelem a dalším členům výboru, to všechno během soudem předepsaných lhůt k odstranění nedostatků.

Zákonná povinnost mít zřízenou datovou schránku navíc bude od 1/1/2023 platit pro úplně všechny právnické osoby zapsané v rejstřících. Tzn., že ji stát povinně zřídí úplně všem zapsaným spolkům, ať ji budou chtít využívat nebo nikoliv. Výbor VERITAS proto rozhodl, abychom tuto jen trochu odlišnou emailovou schránku VERITAS zřídili už na jaře 2022. To se také stalo. Přístup do ní má br. jednatel. V průběhu roku do ní přišlo několik zpráv z Krajského soudu v Brně, ale např. také informace, že ostatní databáze následně vzaly na vědomí změnu naší adresy, finanční úřad nás přivítal na nové adrese a předal nám pokyny, kam máme nově platit daně a podávat daňová přiznání. To za rok 2022 musí být u všech držitelů datové schránky podáno už jedině elektronicky.

Všechny státní instituce mají nyní povinnost komunikovat s VERITAS výhradně přes datovou schránku. Po přijetí každé nové zprávy schránka pošle oznámení na náš email a br. jednatel digitálně doručené písemnosti stáhne a popř. rozpošle dál. Uživatel schránky naproti tomu nemá povinnost při komunikaci s úřady používat již výhradně jen svou datovou schránku. Mnohdy to ale ušetří náklady, protože poštovné se v tom případě neplatí a také zřízení a provoz schránky je z našeho pohledu zcela zdarma. Do datové schránky lze posílat i soukromé zprávy – tzv. poštovní datové zprávy – naše schránka je také normálně a docela zdarma přijímá. Odesílatel ale za každou takovou zprávu ovšem musí zaplatit poštovné ve výši 10 Kč (stále je to méně než polovina ve srovnání s papírovou poštou). Datová schránka se nemůže nikdy přeplnit a přestat pro to už další nové zprávy přijímat. V případě personální změny ve vedení právnické osoby datová schránka zůstává, ale nový oprávněný zástupce dostane nové přístupové údaje (a původní se zneprůstřední). Stejně jako u „dopisů s pruhem“ u zpráv do ní doručených, počítá zákon s tzv. fikcí doručení po 10 dnech od okamžiku, kdy zpráva do datové schránky dorazila. Za první rok používání nedošlo k žádnému zádrhelu, který by s datovou schránkou souvisel.

Datová schránka VERITAS má identifikátor (nahrazující její jednoznačnou adresu): w8y9ve9 a základní informace o ní jsou na stránce <https://www.mojedatovaschranka.cz/sds/detail?dbid=w8y9ve9> . ■

Webové stránky VERITAS v roce 2022

Z důvodu jiného zaneprázdnění nebyly stránky v létě a na podzim roku 2022 obohaceny, s výjimkou pozvánek a seznamu doporučených akcí, o větší množství nových příspěvků. Podobně se nerozrostl ani obsah našeho YouTube kanálu. Náš webmaster David Voříšek ovšem nezhábel a připravil mezitím prostředí pro snadné doplnění webové verze expozice Česká reformace v evropském kontextu z lodi horního kostela ve Velké Lhotě u Dačic o další dvě jazykové verze ke stávající češtině a angličtině. Plánujeme nejen překlad do němčiny a francouzštiny, ale i drobná doplnění do české a anglické mutace.

V červnu přibyl nekrolog zesnulé čestné členky výboru ses. Mgr. Jarmily Kafkové a v listopadu, jak už bylo zmíněno výše, také vzpomínka a stručná biografie zesulé doc. PhDr. Evy Melmukové (i s překladem do angličtiny).

V letní prázdninové „okurkové sezóně“ se obvykle snažíme na web přidávat něco k poučení či poslechu. V červenci a srpnu 2022 to bylo upozornění na výše zmíněný rozhlasový pořad Rádía Proglas z 19/4/2022 (<https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2022-04-19-20-15-00/>). Dalším takovým příspěvkem byla připomínka televizního seriálu České televize z roku 2013 Zapadlí evangelíci. Pod parafrází ze školních lavic známého historického románu K. V. Raise Zapadlí vlastenci se skrývá pět cca půlhodinových dokumentů ze zahraničních evangelických sborů v Polsku, na Ukrajině, v Chorvatsku, Srbsku a Rumunsku. Jejich členové – čeští krajané – si stále udržují češtinu a zvyky svých předků – exulantů a emigrantů (<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10583134940-zapadli-evangelici/>).

Z pohledu návštěvnosti webových stránek byl rekordním květen 2022, kdy jsme napočítali celkem téměř 1 200 návštěv. To je více než dvojnásobek našeho dlouhodobého průměru, který se pohybuje mezi 500 a 600 měsíčně. (Tyto údaje nám zdarma a pravidelně poskytuje služba Google Analytics.) ■

Obsah tohoto čísla Hlasu

Editorial.....	2
<u>Informace Střediska české reformace</u>	
Zprávy ze sídla historické společnosti VERITAS v Telči a v Evangelickém tolerančním areálu ve Velké Lhotě u Dačic v roce 2022.....	2
<u>Zprávy pro členy VERITAS</u>	
Zemřela Jarmila Kafková (1936–2022).....	4
Zemřela Eva Melmuková (1932–2022).....	4
Valná hromada VERITAS 2022.....	6
Datová schránka VERITAS (w8y9ve9).....	7
Webové stránky VERITAS v roce 2022.....	7
<u>Příloha</u>	
Kalendarium VERITAS 2023 (vložená příloha)	

QR Platba

Pro zjednodušení platby členských příspěvků lze použít QR kód. Prosím, doplňte před odesláním poukazovanou částku, svůj osobní variabilní symbol (neměnil se) a do poznámky rok za nějž příspěvky posíláte a vaše příjmení. Minimální výše příspěvků i číslo účtu je níže v tiráži.

Vydala pro informaci svých členů:

VERITAS – historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, z. s.

Kpt. Jaroše 1109/26

289 22 LYSÁ NAD LABEM

☎ (+420) 607 645 333

Email: veritas@evangnet.cz

Internet: <http://veritas.evangnet.cz>

bankovní spojení: 2800136001/2010

Členské příspěvky (roční minimální výše do roku 2023):

výdělečně činní 350 Kč/nevýdělečně činní, důchodci, studenti 160 Kč

Prodejní cena Hlasu pro nečleny: 20 Kč

Tištěná verze Hlasu: ISSN 1802-1166

On-line verze Hlasu na Internetu: ISSN 1802-1174

© VERITAS 2023

ISSN 1802-1166

9 771802 116008 >

KALENDARIUM (vybraná významná výročí) 2023

jaro 863	na Moravu přišli věrozvěstové Konstantin a Metoděj
20. 2.1523	* Jan Blahoslav , biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
4.12.1563	ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
21. 7.1773	papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo (jezuitský řád)
28. 9.1903	založena Kostnická jednota
1953	ČCE ordinovala první ženy na evangelické faráčky

Leden

2.1.1783	první české evangelické bohoslužby po TP v Praze
4.1.1343	† Jan IV. z Dražic , pražský biskup
4.1.1433	příjezd českých delegátů na Basilejský koncil
4.1 1928	† Samuel Zoch, evangelický biskup na Slovensku, který se postaral o výchovu Jána Smreka
15.1.2003	† Milan Machovec , český filozof
15.1.2008	† Jan Heller , teolog, religionista, biblista a profesor Evangelické teologické fakulty UK
21.1.1688	† Daniel Sinapius Horčička , kněz, rektor a redaktor v knihtiskárně Brewerovců v Levoči
23.1.1923	* Amedeo Molnár , vysokoškolský pedagog a historik
28.1.1853	* Vladimír Sergejevič Solovjov , ruský filozof, přítel Dostojevského, oceňován TGM

Únor

1.2.1878	* Milan Hodža , státník, předseda čsl. vlády
8.2.1903	† Karel Eduard z Lány , evangelický farář a český superintendent AV v Černilově, zakladatel Lutherova ústavu v Hradci Králové
9.2.1753	* Václav Matěj Kramerius , spisovatel, novinář a nakladatel
18.2.1923	† Alois Rašín , první československý ministr financí, následkem atentátu
20.2.1523	* Jan Blahoslav , biskup Jednoty bratrské, teolog a historik, překladatel Nového zákona do češtiny
21.2.1888	† Jozef Miloslav Hurban , evangelický kněz a organizátor slovenského národního hnutí, redaktor, vydavatel

28.2.1728 * Jozef **Bencúr**, evangelický kněz, profesor a rektor lyceí v Kežmarku a v Bratislavě

Březen

- 2.3.1458 Jiří z Poděbrad byl zvolen českým králem (vládl jako „král dvojího lidu“)
- 5.3.1953 † Josef Visarionovič **Stalin**, jeden z vítězů 2. světové války, komunistický diktátor
- 10.3.1948 † Jan **Masaryk**, československý politik a diplomat
- 17.3.1713 † Juraj **Jánošík**, slavný slovenský zbojník a hrdina
- 19.3.1553 † Václav **Hájek z Libočan**, český kronikář
- 19.3.1923 * Miloš Josef **Pulec**, duchovní Starokatolické církve
- 20.3.1493 † Jan z **Pomuku**, arcibiskupský vikář, později mylně ztotožňovaný se sv. Janem Nepomuckým, světcem protireformace
- 23.3. 973 založeno biskupství v Praze
- 25.3.1023 † podle tradice **sv. Prokop**, zakladatel a opat sázavského kláštera

Duben

- 3.4.1893 † Bedřich Vilém **Košut**, husitsky smýšlející evangelický duchovní helvetské konfese
- 4.4.1968 † Martin Luther **King**, baptistický kazatel a bojovník proti diskriminaci v USA, zavražděn
- 7.4.1348 Karel IV. založil v Praze vysoké učení (Univerzitu Karlovu)
- 9.4.1933 † Dušan **Fajnor**, generální biskup ECAV na Slovensku
- 13.4.1598 francouzský král Jindřich IV. Navarský povolil ediktem nantským kalvinismus (legalizoval hugenoty) ve Francii
- 19.4.1713 pragmatická sankce, výnos císaře Karla VI. o nástupnictví v Rakousku i dcerám, pokud nežijí synové

Květen

- 2.5.1863 * Martin Braxatoris **Sládkovič**, kněz, spisovatel a překladatel
- 3.5.1728 začala vycházet Hesla Jednoty bratrské
- 7.5.1458 slavnostní korunovace Jiřího z Poděbrad českým králem
- 13.5.1923 † Charlotta Garrigue **Masaryková**, manželka prvního prezidenta ČSR

- 16.5.1923 * Anežka **Ebertová**, teoložka, profesorka HTF UK v Praze
- 23.5.1618 III. pražská defenestrace – z oken Pražského hradu vyhození království místodržící pro nedodržování Majestátu Rudolfa II., začátek třicetileté války
- 24.5.1213 † královna **Dagmar**, dcera Přemysla Otakara I. a manželka dánského krále Waldemara II.
- 29.5.1453 pád Cařihradu (Konstantinopole) do rukou osmanských Turků (jeden z konců středověku)

Červen

- 3.6.1918 založena Jeronymova jednota, pomocné dílo evangelických církví na území dnešní ČR (dodnes přispívá na opravy a údržbu církevních budov ČCE)
- 7.6.1938 † Josef **Souček**, první synodní senior ČCE
- 10.6.1783 zastavení deportací tzv. deistů a izraelitů do Banátu a Sedmihradska
- 14.6.1798 * František **Palacký**, „otec národa“, významný český politik a historik
- 15.6.1923 † Jozef Ľudovít **Holuby**, senior, botanik, etnograf a historik
- 19.6.1623 * Blaise **Pascal**, francouzský matematik, fyzik a spisovatel, teolog a náboženský filozof
- 21.6.1621 poprava 27 představitelů českého stavovského povstání na Staroměstském náměstí v Praze, mezi nimi i Jána **Jesenského**, lékaře a diplomata, původem ze Slovenska
- 24.6.1983 † Zdeněk **Trtík**, český teolog, duchovní CČSH, spisovatel a profesor HTF UK

Červenec

- 5.7.1903 položen základní kámen Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze
- 6.7.1415 † M. Jan **Hus**, upálen v Kostnici
- 10.7.1913 † Mikoláš **Aleš**, malíř a grafik, autor řady obrazů s husitskými náměty
- 11.7.1963 † František **Bednář**, historik, teolog a profesor Husovy (a Komenského) evangelické bohoslovecké fakulty v Praze
- 13.7.1923 * Miroslav **Heryán**, českobratrský teolog, pedagog a esperantista

- 22.7.1423 † Gilles **Meursault**, upálen v Tournai
 21.7.1773 papežskou bulou zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo
 (jezuitský řád)
 23.7.1433 † **Pavel z Kravař**, husitský emisar a lékař upálen ve
 skotském St. Andrews

Srpen

- 11.8.1948 * Jan **Palach**, českobratrský evangelík, člen sboru
 v Libiři u Neratovic
 17.8.1753 * Josef **Dobrovský**, kněz, jezuita, český filolog,
 zakladatel slavistiky
 20.8.2003 † Luděk **Brož**, duchovní, profesor ETF UK v Praze
 21.8.1968 okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy
 23.8.1868 * Dušan **Jurkovič**, architekt a stavitel
 28.8.1843 * Augustin **Sedláček**, historik, kastelolog a genealog
 29.8.1523 † **Ulrich von Hutten**, německý učenec, básník
 a reformátor

Září

- 8.9.1783 * Nikolaj Severin **Grundtvig**, dánský evangelický kazatel,
 politik a spisovatel
 13.9.1943 * Otakar Antoň **Funda**, filozof a religionista
 23.9.1928 odhalena mohyla gen. Milana R. Štefánika na Bradle
 24.9.1483 husité překazili spiknutí, v němž se připravovalo
 vyvraždění husitů v Praze (II. pražská defenestrace)
 27.9.1973 † Štefan **Osuský**, politik, diplomat, člen čsl. exilové vlády
 v Londýně během 2. světové války
 28.9.1903 založena Kostnická jednota
 29.9.1923 † Antonín Cyril **Stojan**, římskokatolický duchovní, politik
 a arcibiskup olomoucký
 30.9.1938 uzavření Mnichovské dohody („diktátu“)

Říjen

- 1.10.1873 položen základní kámen k dostavbě nové části chrámu
 sv. Víta na Pražském hradě
 5.10.1773 vyšlo nařízení císařovny Marie Terezie, aby jezuité
 opustili všechny koleje v Čechách a vystěhovali se
 5.10.1843 * Čeněk **Dušek**, poslední český superintendent HV,
 spoluzakladatel Kostnické jednoty († 23. 11. 1918)
 11.10.1424 † Jan **Žižka** z Trocnova, geniální husitský vojevůdce

- 18.10.1883 * Martin **Rázus**, evangelický farář, spisovatel a politik
 21.10.1973 † Gustav Adolf **Říčan** ml., českobratrský kazatel, církevní a regionální historik
 26.10.1903 založena Česká diakonie
 28.10.1928 vznik samostatného Československa
 27.10.1413 Mistr Jan Hus dokončil svou Postillu českou.
 31.10.1517 světový den reformace (dr. Martin Luther v tento den vyvěsil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí)

Listopad

- 3.11.1918 stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí
 4.11.1763 * Karel Václav Ignác **Thám**, český obrozenecký filolog, básník, autor Obrany jazyka českého
 5.11.1618 † Eliáš **Lányi**, superintendent a autor duchovních písní
 5.11.1953 † dr. Ferdinand **Hrejsa**, profesor Husovy bohoslovecké fakulty, historik
 10.11.1483 * dr. Martin **Luther**, teolog a reformátor
 18.11.1883 znovuotevření Národního divadla (po požáru 1881) slavnostním představením opery Libuše Bedřicha Smetany
 26.11.1858 * Mária **Royová**, sociální pracovnice a diakonka
 30.11.1393 † **Matěj z Janova**, Husův předchůdce, žák Jana Milíče z Kroměříže

Prosinec

- 2.12.1923 * Miloslav **Hájek**, evangelický teolog, překladatel, duchovní a synodní senior ČCE
 4.12.1563 ukončen tridentský koncil, který měl upevnit římskokatolickou církev v době náporu reformace
 11.12.1528 † **Lukáš Pražský**, teolog a biskup Jednoty bratrské
 18.12.1863 * **František Ferdinand d'Este**, následník rakouského trůnu, hodlal federalizovat habsburskou monarchii
 22.12.1973 † Ladislav **Machoň**, český architekt, autor památníku J. A. Komenského v Naardenu